

Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRÎRE Nr. _____

din _____ 2016

Chișinău

**cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului probațiunii
pentru anii 2016 – 2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia**

În scopul asigurării implementării eficiente pe segmentul probațiunii a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.6 din 16.02.2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 109-112), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:
Strategia de dezvoltare a sistemului probațiunii pentru anii 2016 – 2020, conform anexei nr.1;
Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului probațiunii pentru anii 2016 – 2020, conform anexei nr. 2.
2. Ministerul Justiției:
va asigura procesul de monitorizare și coordonare a implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului probațiunii pentru anii 2016 – 2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia.
va asigura conlucrarea cu organizațiile internaționale și cu potențialii parteneri de dezvoltare în scopul atragerii volumului necesar de investiții pentru implementarea prevederilor Strategiei și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia.
3. Ministerele și alte autorități administrative centrale:
vor asigura realizarea măsurilor prevăzute în Strategie și în Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, conform competențelor;
4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Justiției.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul justiției

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SISTEMULUI PROBAȚIUNII PENTRU ANII 2016 – 2020

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI

La 14 februarie 2008 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la probațiune, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 este creat Oficiul central de probațiune.

Prin modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 827 din 10 septembrie 2010 privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune, efectuată la 12 octombrie 2015, Oficiul central de probațiune și-a modificat structura organizațională și modul de funcționare a organelor de probațiune. Astfel, Oficiul central de probațiune este redenumit în Inspectoratul Național de Probațiune și are în subordinea sa 3 Inspectorate Regionale de Probațiune în zona de Nord, Centru și Sud ale țării și 42 de Birouri de probațiune. Inspectoratele regionale, la rîndul lor vor coordona și monitoriza activitatea Birourilor de probațiune existente, Centrelor de reabilitare socială a persoanelor liberate de pedeapsa penală și Centrelor instructiv - metodice.

Aceste procese au relevat faptul că funcționarea eficientă a sistemului de probațiune este indispensabilă procesului de edificare a unui sistem judiciar modern, avînd potențialul de a contribui la reducerea supra-aglomerării penitenciarelor, respectiv creșterea încrederii populației în actul de justiție prin oferirea posibilității participării comunității în procesul de reabilitare.

Activitatea sistemului de probațiune se desfășoară în interesul comunității, în scopul reintegrării sociale a persoanelor care au încălcat legea, al diminuării riscului de săvârșire a unor noi infracțiuni și al menținerii securității comunitare, concomitent cu reducerea costurilor sociale ale executării sancțiunilor și măsurilor penale, prin diminuarea populației din penitenciare și reintegrarea în societate prin valorificarea potențialului socioeconomic al infractorilor.

Prin urmare, conform Legii cu privire la probațiune se evidențiază următoarele tipuri de probațiune:

a) *probațiune presentințială* – evaluare psihosocială a personalității bănuțitului, învinuțitului, inculpatului;

b) *probațiune sentințială în comunitate* – totalitate de activități orientate spre resocializarea persoanelor liberate de pedeapsa penală a privațiunii de libertate, spre controlul comportamentului și al respectării obligațiilor acestora;

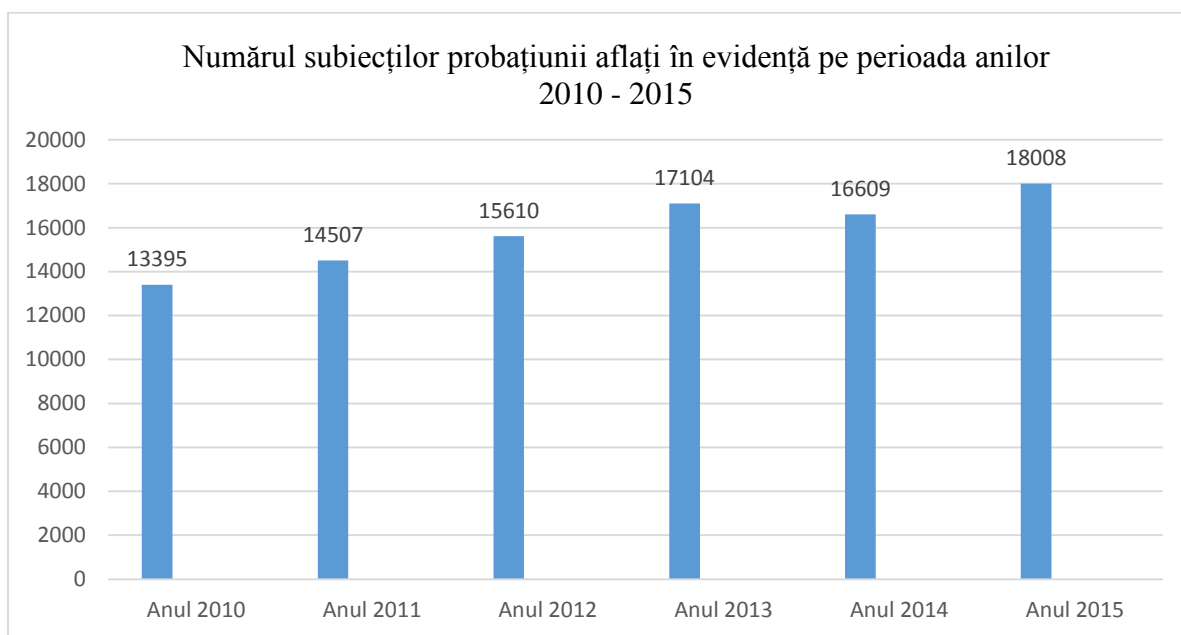
c) *probațiune penitenciară* – totalitate de activități socioeducative desfășurate în penitenciar și de activități de pregătire pentru liberarea persoanelor din locurile de detenție;

d) *probațiune postpenitenciară* – acordare de asistență persoanelor liberate din locurile de detenție în scopul reintegrării lor în societate;

e) *probațiune juvenilă* – se desfășoară ținîndu-se cont de obligativitatea respectării interesului superior al copilului și de scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, al resocializării și al reintegrării lui în familia biologică sau adoptivă, în casă de copii de tip familial, precum și în comunitate.

II. DEFINIREA PROBLEMELOR

În rezultatul modificărilor legislației execuțional-penale, s-a majorat numărul hotărârilor instanțelor de judecată cu aplicarea pedepselor neprivative de liberate și liberării de pedeapsa penală față de cele privative de libertate. Astfel, numărul subiecților de probațiune aflați în supravegherea sistemului de probațiune este în creștere continuă în comparație cu anul 2010 când erau la evidență 13.395 de subiecți, în anul 2011 – 14.507 persoane, în 2012 – 15.610 persoane, în 2013- 17.104 persoane, în 2014 – 16.609 persoane, și în 2015 – 18.008 persoane.

În evidența sistemului de probațiune, la 1 ianuarie 2016 se aflau 10.649 de subiecți ai probațiunii, inclusiv 171 minori. Dintre aceștia, 963 adulți și 12 minori condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității (art. 67 Cod Penal), 5062 adulți și 126 de minori condamnați cu suspendarea executării pedepsei (art. 90 Cod Penal), 312 de persoane liberate înainte de termen (art. 91 Cod Penal), și 4054 adulți și 1 minor privat de dreptul de a ocupa anumite funcții (art. 65 Cod Penal), liberarea de pedeapsă a minorilor (art. 93 Cod Penal) - 1 persoană; 87 persoane cu amânarea executării pedepsei pentru femei gravide și femei care au copii în vârstă de până la 8 ani (art.96 Cod Penal); aplicarea măsurilor cu caracter educativ (art. 104 Cod Penal): 31 minori¹.

Conform datelor statistice pe parcursul anilor 2010 – 2015, comiterea infracțiunilor repetate de către subiecții probațiunii în timpul aflării în evidență se menține în mediu de 1,57 % din numărul total de persoane (adulți și minori).

Contextul economic, financiar și material

Bugetul sistemului de probațiune rămâne constant pe parcursul anilor 2013 – 2015, suportul bugetar fiind îndreptat preponderent spre susținerea sistemului penitenciar, comparativ cu cel a sistemului de probațiune (*Legea bugetului de stat pentru anul 2015*).

De menționat faptul că, cheltuielile pentru o persoană aflată în evidența organelor de probațiune constituie în jur de 4 lei pe zi, acestea cuprind cheltuielile de personal, formare profesională a personalului, cheltuieli de infrastructură în special pentru programe probaționale,

¹ Statistica Inspectoratului Național de Probațiune <http://probațiune.gov.md/?go=page&p=171>

echipament, locațiunea oficiilor, etc, pe cînd cheltuielile pentru un deținut aflat în penitenciar se ridică la aproximativ 160 lei pe zi.

În sistemul organelor de probațiune o problemă majoră este și calitatea echipamentelor IT pentru desfășurarea lucrului, majoritatea fiind învechită, ceea ce face mult mai dificil exercitarea atribuțiilor de serviciu a întregului personal, și duce la creșterea anuală a cheltuielilor de întreținere a echipamentelor IT. Durata mare de timp pentru efectuarea unei singure acțiuni generează un proces de control lent și fără rezultate rapide. Funcționalitatea unui sistem informațional depinde de anumite componente terțe: calculatoare, soft și rețele de comunicare.

Managementul resurselor umane

La nivelul sistemului de probațiune este stabilit un efectiv-limită de 285 de unități, dintre care 40 la nivelul central și 245 în cadrul subdiviziunilor teritoriale.

Raportat la volumul ridicat al activităților și complexitatea acestora, rezultă în mod evident că personalul este subdimensionat numeric, aspect resimțit în mod negativ atât la nivel central, cât și la nivelul subdiviziunilor teritoriale, în special în cele cu un număr de angajați între 2 - 6 persoane.

Volumul sporit de lucru al consilierilor de probațiune cauzat de majorarea numărului de subiecți ai probațiunii aflați în evidență și de existența frecventă a posturilor vacante, inclusiv de neangajarea personalului din cauza salariilor necompetitive atrage asupra consilierilor de probațiune un volum mai mare de lucru. Fluctuația de personal are un efect negativ asupra realizării obiectivelor stabilite și atingerea rezultatelor scontate, în special în domeniile unde există posturi vacante.

Totodată, fluctuația provoacă cheltuieli suplimentare financiare și de timp pentru organizarea concursurilor, selectarea persoanelor și instruirea noilor angajați, precum și cheltuieli indirecte cum ar fi pierderea angajaților cu experiență în domeniu și scăderea calității serviciilor acordate.

De asemenea, ghidurile practice pentru îndrumarea consilierilor de probațiune sunt învechite, dat fiind modificarea frecventă a legislației în domeniul de probațiune dat și dezvoltarea vertiginoasă a sistemului de probațiune în ultimii ani.

Contextul activităților de probațiune

a) probațiunea presentențială

Activitățile de probațiune la etapa presentențială se caracterizează prin optimizarea scăzută a serviciilor furnizate și a calității activităților la elaborarea și implementarea unor instrumente specifice (instrumentul de măsurare a gradului de satisfacție a beneficiarilor serviciilor de probațiune, pe categorii), precum și realizarea de studii, analize și cercetări care să contribuie la fundamentarea politicii penale în domeniu.

Pornind de la faptul că referatul presentințial de evaluare psihosocială a personalității bănuțitului, învinutului sau inculpatului este un document scris, întocmit de către consilierul de probațiune, care cuprinde informații relevante și o analiză obiectivă a acestora, el trebuie să vină în sprijinul organului de urmărire penală, procurorului și judecătorului care soluționează cauza, favorizînd o mai bună cunoaștere a persoanei din punct de vedere psiho-social și a posibilităților acestuia de a se reintegra în societate, utilizînd aceste informații pentru individualizarea pedepsei. Impactul poate fi negativ, în cazul în care referatul nu îndeplinește standardele de calitate, fie datorită limbajului folosit sau a înțelegerii greșite de către consilierul de probațiune.

Într-un alt aspect capacitățile organelor de probațiune rămîn puțin valorificate la capitolul întocmirii referatelor presentențiale în privința persoanelor adulte.

Dacă se ia în calcul că birourile de probațiune în cursul anului 2015 au întocmit 678 referate prezentențiale în privința minorilor care se solicită obligatoriu, atunci în privința adulților au fost solicitate și întocmite doar 182 referate prezentențiale.

Sub aspectul faptelor comise, se constată că predomină solicitările referatelor prezentențiale pentru următoarele categorii de infracțiuni contra patrimoniului: 628 cazuri (541 cazuri de furt calificat, 49 cazuri de jaf, 32 cazuri de răpirea mijlocului de transport, 6 cazuri de escrocherie), urmat de infracțiunile contra familiei și minorilor (68 cazuri de incest), în descreștere urmează infracțiunile contra securității publice și a ordinii publice 51 cazuri (49 cazuri de huliganism, 2 cazuri de organizarea cerșetoriei), infracțiunile privind viața sexuală 29 cazuri (17 cazuri de acțiuni violente cu caracter sexual, 6 cazuri de viol, 4 cazuri de acțiuni perverse, 2 cazuri de raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani), infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei 26 cazuri (16 cazuri de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, 10 cazuri de omor intenționat), în 25 de cazuri pentru violarea de domiciliu (art.179 CP), în 20 de cazuri pentru încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport (art. 264 CP), în 8 cazuri pentru circulația ilegală a substanțelor narcotice (art. 217 CP), în 3 cazuri pentru profanarea simbolurilor de stat (art. 347 CP), în 2 cazuri pentru transmiterea ilegală a unor obiecte interzise persoanelor deținute în penitenciare (art. 322 CP).

În acest context, sporirea calității referatelor precum și extinderea cercului de subiecți ai evaluării prezentențiale pentru o mai largă aplicare în privința adulților, îmbunătățirea măsurilor de prevenire a infracționalității și dezvoltarea componentei de prognozare criminologică a comportamentului criminal și de recomandare a celei mai eficace și eficiente pedepse și, după caz, modalități de răspundere, constituie noi provocări ale sistemului de probațiune, ce solicită o impulsivitate a activității per ansamblu.

b) probațiunea sentințială în comunitate

Potențialul diferențierii influenței coercitive în cadrul privațiunii de libertate este prea mic pentru a asigura echilibrul între fapta comisă și pedeapsa stabilită și, ca rezultat, de a conta pe realizarea scopurilor propuse. În acest context, dezvoltarea sistemului măsurilor alternative detențiunii se impune de mai mulți factori care se reduc în principal la aceea că privațiunea de libertate posedă prea multe carențe, iar alternativele detențiunii, ca reacție statală la comportamentul infracțional, din contra, conțin un șir de avantaje incontestabile.

Creșterea populației în închisoare sunt o provocare majoră pentru administrațiile penitenciare și sistemul de justiție penală în ansamblu, atât în ceea ce privește drepturile omului, cât și a gestionării eficiente a instituțiilor penale.

O dată cu punerea în aplicare Legii nr. 138 din 31 decembrie 2015 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, competențele funcționale ale organelor de probațiune s-au lărgit considerabil, fiind introdus, de exemplu, ca un instrument suplimentar de supraveghere monitorizarea electronică la anumite categorii de persoane.

Astfel, monitorizarea electronică utilizată în cadrul procesului de justiție penală poate ajuta la reducerea recurgerii la privarea de libertate, asigurând în același timp o supraveghere eficientă a infractorilor în comunitate, contribuind astfel la prevenirea criminalității.

În contextul dat, ținând cont de tendințele pozitive ale monitorizării electronice la nivel internațional, valorificarea supravegherii persoanelor prin monitorizarea electronică, se impune ca o prioritate pentru următoarea perioadă.

De asemenea, sunt necesare de a fi implementate noi forme alternative la detenție, cum ar fi sentința comunitară, care constă din ore de muncă neremunerată în folosul comunității precum și

dintr-un număr de programe probaționale, precum și detenția la domiciliu care este considerată a fi un program flexibil care poate facilita reintegrarea infractorilor în comunitate, fără riscuri pentru public și poate fi adaptat la anumiți infractori, precum conducătorii de autovehicule care se află în stare de ebrietate sau pentru infractorii cu dizabilități fizice. Detenția la domiciliu poate fi folosită în aproape orice etapă în care este implicat un infractor (de exemplu: ca și o condiție de cautiune înainte de a primi o pedeapsă cu închisoarea; ca o alternativă la o pedeapsă privativă de libertate; după o perioadă petrecută în închisoare, ca o condiție de probațiune sau pentru încălcarea condițiilor eliberării condiționate).

Prin urmare, eficientizarea pedepselor alternative la închisoare, urmează de a fi ajustate la necesitățile reale ale sistemului de justiție penală din Republica Moldova, conform recomandărilor internaționale.

Un alt aspect important în activitatea de probațiune este asistența și consilierea, fiind metodele de bază ale resocializării subiecților probațiunii. În prezent organul de probațiune dispune de următoarele programe probaționale: Motivația spre schimbare, Programul individualizat de lucru cu beneficiarii condamnați pentru violență, Programul vocațional „Calea spre succes”, Programul „Prevenirea violenței la minori”. Aceste programe sunt insuficiente deoarece nu se pot aplica pentru toate categoriile de subiecți ai probațiunii, iar lipsa programelor pentru anumite categorii (consumatori de substanțe narcotice, de băuturi alcoolice, etc.) generează imposibilitatea corectării și resocializării persoanelor.

c) probațiunea penitenciară

Pregătirea către liberare a persoanelor aflate în locurile de detenție, constituie o fază determinantă asupra executării pedepsei penale, cu impact atât asupra deținutului, cât și asupra procesului de probațiune, asigurând continuitatea eforturilor depuse pe perioada aflării în detenție.

Prin urmare, este stringentă luarea de măsuri practice la nivel de implementare și organizare intra și inter-instituțională pentru a transpune în practică efortul comun al instituției probațiunii și penitenciare.

De asemenea, este necesară facilitarea reintegrării sociale a deținuților prin stimularea liberării înainte de termen și înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, pentru a spori șansele de succes prin eforturi comune a tuturor actorilor implicați: penitenciare, probațiune, autorități publice centrale și locale, mediul de afaceri, mediul academic și societatea civilă.

d) probațiunea postpenitenciară

Asistența postpenitenciară se acordă persoanelor eliberate din detenție înainte de termen și persoanelor eliberate din detenție la termen. Asistența postpenitenciară presupune acțiuni desfășurate individual sau în grup, orientate spre dezvoltarea personală a subiectului probațiunii, suportul pentru acesta în situații de criză în vederea soluționării problemelor apărute în viața sa socială după detenție.

Reintegrarea socială trebuie raportată la specificul infracțiunii și la fiecare persoană în parte. Varietatea de infracțiuni presupune o varietate de forme de reintegrare, mai mult decât intervenția instituțiilor statului (ex. programe de reintegrare desfășurate pe timpul executării pedepsei și resursele materiale alocate acestor programe). Reintegrarea socială presupune și reprimirea de către familie și depinde de disponibilitatea de a susține material și moral persoana condamnată.

În acest context, prin Hotărârea Guvernului nr. 746 din 26 octombrie 2015 a fost creat Consiliul național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, fiind un organ colegial, instituit pe lângă Guvern pe baze obștești, în scopul coordonării și optimizării colaborării între organele din domeniul tutelei postpenitenciare și eficientizării procesului de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție și al bune desfășurări

a muncii în rîndurile lor, care însă, urmează să-și intensifice activitatea în scopul protecției sociale eficiente a persoanelor eliberate din locurile de detenție.

e) probațiunea juvenilă

Probațiunea juvenilă se desfășoară ținându-se cont de obligativitatea respectării interesului superior al copilului și de scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, al resocializării și al reintegrării lui în familia biologică sau adoptivă, în casă de copii de tip familial, precum și în comunitate.

Serviciile sociale destinate copiilor sunt concentrate în jurul municipiilor și orașelor, în zonele rurale fiind reprezentate în general doar de către serviciile primare și specializate ale consiliilor locale. La fel, serviciile prestate de către furnizorii privați (organizații necomerciale) sunt mai diversificate decât cele publice, respectiv și numărul acestor servicii este mai mare.

Prin urmare, crearea centrelor de zi, în comunitățile cu număr ridicat de copii aflați în conflict cu legea (de ex. Centrul de zi pentru orientarea, supravegherea și sprijinirea reintegrării sociale a copilului care a încălcat legea penală) ar fi o soluție eficientă de a asigura asistența minorului și de a preveni riscul intrării lui în dificultate.

Colaborare inter-instituțională

Pentru funcționarea eficientă a întregului sistem de probațiune, cât și soluționarea problemelor existente prin implementarea propunerilor descrise anterior, este necesară implicarea atât a partenerilor interni, cât și celor externi.

Neacoperirea suficientă de către partenerii interni a necesităților de asistență tehnico-științifică în domeniul probațiunii, cât și bugetul austeritar al probațiunii impune o colaborare mai fructuoasă cu partenerii naționali și internaționali existenți, cât și crearea parteneriatelor noi.

În scopul completării resurselor financiare de la bugetul de stat, la nivelul sistemului de probațiune trebuie valorificate oportunitățile de suplimentare a resurselor prin accesare de fonduri externe nerambursabile și capacitatea de a accesa și implementa proiecte. Una din metode este dezvoltarea serviciilor de cooperare și organizare periodică a ședințelor comune cu potențialii donatori.

Promovarea sistemului de probațiune

Sistemul de probațiune este insuficient promovat prin mijloace media pentru a asigura vizibilitatea în rîndul factorilor de decizie și al publicului larg privind importanța acestuia ca parte a sistemului de justiție, dar și parte a comunității. Devenind o sursă credibilă de informații pentru mass-media, sistemul de probațiune va fi capabil să ajungă la un public mai larg și să capete mai multă credibilitate publică, fiind o instituție reprezentativă în domeniul probațiunii la nivel național și internațional. Oferirea unor posibilități publicului de a-și aduce aportul la procesul de reintegrare a persoanelor liberate de pedeapsa penală și organelor de probațiune să comunice societății și să sensibilizeze, scopurile și beneficiile, care stau la baza reformelor și favorizării procesului de reintegrare socială a persoanelor aflate în conflict cu legea penală, sunt aspecte primordiale ale procesului de comunicare, ce necesită un efort substanțial.

III. OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE

Elaborarea și implementarea Strategiei este necesară în scopul creării unui cadru unificat care să acopere toate eforturile de dezvoltare durabilă a instituției probațiunii în Republica Moldova.

Prin urmare, **misiunea** sistemului de probațiune este de a participa eficient la înlăptuirea actului de justiție, prin acordarea suportului organelor judiciare în individualizarea pedepselor, supravegherea modului de executare a pedepselor neprivative de libertate, reintegrarea socială a persoanelor care au încălcat legea, în scopul reducerii recidivei și creșterii gradului de siguranță socială.

Viziunea este de a consolida sistemul de probațiune ca alternativă credibilă la detenție, ce contribuie la menținerea gradului de siguranță comunitară, reducerea costurilor sociale ale detenției, reducerea recidivei și reintegrarea în societate prin valorificarea potențialului persoanelor care au încălcat legea.

Iar **valorile** urmează a fi axate pe:

- legalitate;
- profesionalism;
- proporționalitate;
- integritate;
- responsabilitate;
- angajament și implicare;
- respect;
- empatie;
- disponibilitate și deschidere.

Obiectivul general al Strategiei – dezvoltarea activităților de probațiune către anul 2020, prin implementarea și promovarea caracterului pro-activ al procesului de probațiune, începând cu etapa prezentențială pînă la etapa post-penitenciară, care va asigura supremația legii, respectarea drepturilor omului și v-a contribui la creșterea încrederii societății în instituția probațiunii și actul de justiție.

Obiectivele specifice ale Strategiei sunt:

- implementarea unui management financiar care să răspundă nevoilor de dezvoltare a sistemului de probațiune;
- asigurarea unui cadru normativ actualizat la standardele internaționale în domeniul probațiunii;
- dezvoltarea resurselor umane pentru desfășurarea activităților de probațiune la nivelul de calitate, eficiență și profesionalism;
- implementarea instrumentelor moderne de lucru în activitatea orientată spre supraveghere și reintegrare socială a persoanelor supuse probațiunii;
- implementarea și dezvoltarea capacităților în activitatea de probațiune, a componentei de prognozare criminologică a comportamentului criminal și de recomandare a celei mai eficiente și eficiente pedepse și, după caz, modalități de răspundere, astfel încât să nu fie vizați numai infractorii minori;
- eficientizarea pedepselor alternative la detenție;
- îmbunătățirea serviciilor furnizate;
- dezvoltarea de parteneriate;
- promovarea sistemului de probațiune.

IV. MĂSURILE NECESARE PENTRU ATINGEREA OBIECTIVELOR ȘI REZULTATELOR SCONTATE

Strategia de dezvoltare a sistemului de probațiune 2016-2020 stabilește direcțiile principale de acțiune și obiectivele specifice corespunzătoare fiecărei direcții, în vederea poziționării probațiunii ca autoritate publică de interes național care contribuie la înfăptuirea actului de justiție. Acest deziderat este realizat prin intermediul evaluării psihosociale și reintegrării persoanelor aflate în conflict cu legea penală, diminuării riscului de săvârșire a noilor infracțiuni și menținerii securității comunitare. Astfel, se stabilesc următoarele direcții strategice și obiective specifice ale Strategiei:

1. Dezvoltarea și fortificarea capacităților instituționale

- 1) Evaluarea comprehensivă a sistemului de probațiune în raport cu misiunea, viziunea, legislația în vigoare și a bunelor practici:
 - a) dezvoltarea cadrului legislativ de funcționare a sistemului de probațiune;
 - b) sporirea competențelor consilierilor de probațiune;
- 2) Elaborarea standardului ocupațional al consilierului de probațiune;
- 3) Consolidarea sistemului de motivare a personalului organelor de probațiune;
- 4) Organizarea inspectoratelor regionale de probațiune și dezvoltarea centrelor instructiv-metodice;
- 5) Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a sistemului de probațiune;
- 6) Dezvoltarea bazei de date a subiecților de probațiune;

2. Consolidarea activității de probațiune

1. Orientarea sistemului de probațiune spre identificarea și implementarea unor noi măsuri și sancțiuni comunitare, oferind oportunități sporite de integrare și reintegrare a subiecților probațiunii:
 - a) extinderea monitorizării electronice;
 - b) organizarea centrelor de reabilitare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție;
 - c) dezvoltarea potențialului pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și înființarea atelierelor de executare a muncii în folosul comunității.
- 2) Implementarea și dezvoltarea capacităților în activitatea de probațiune, a componentei de prognozare criminologică a comportamentului criminal și de recomandare a celei mai eficiente și eficiente pedepse și, după caz, modalități de răspundere, astfel încât să nu fie vizați doar infractorii minori.
- 3) Definitivarea metodologiilor de lucru (proceduri clare și simplificate, instrumente, formulare);
- 4) Dezvoltarea programelor probaționale.

3. Monitorizare și cercetare

- 1) Stabilirea indicatorilor statistici ce vor fi colectați în mod permanent prin sistemul electronic de evidență a persoanelor supravegheate;
- 2) Realizarea unor studii pentru măsurarea impactului și eficienței activității de probațiune;
- 3) Elaborarea unei Metodologii de control a activității de probațiune și a executării legislației în vigoare.

4. Consolidarea parteneriatelor naționale și internaționale

- 1) Instituirea Consiliului consultativ al probațiunii și consiliilor consultative raionale;

- 2) Îmbunătățirea/menținerea parteneriatelor existente și stabilirea noilor parteneriate în vederea dezvoltării sistemului de probațiune din Republica Moldova;
- 3) Promovarea activității de probațiune în rândul publicului larg, al organelor de drept și al reprezentanților administrației publice.

Astfel, Strategia este concepută pentru a atinge următoarele rezultate :

- cadrul normativ în domeniul probațiunii îmbunătățit;
- stimularea interesului subiecților probațiunii de a se implica în programe de reintegrare socială;
- reducerea fenomenului recidivei;
- creșterea ratei de reintegrare socială a persoanelor supuse probațiunii;
- implementarea și dezvoltarea capacităților în activitatea de probațiune, a componente de prognozare criminologică a comportamentului criminal și de recomandare a celei mai eficiente și eficiente pedepse și, după caz, modalități de răspundere, astfel încât să nu fie vizați numai infractorii minori;
- mecanism eficient de formare profesională a consilierilor de probațiune;
- impact pozitiv asupra percepției sistemului de probațiune din Republica Moldova de către comunitate;
- cooperare eficientă între sistemul de probațiune și organizațiile la nivel național și internațional în domeniul probațiunii.

V. ESTIMAREA IMPACTULUI ȘI A COSTURILOR (FINANCIARE ȘI NONFINANCIARE) AFERENTE IMPLEMENTĂRII

Implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de probațiune va produce schimbări/impact de ordin social, economic și psihologic, atât asupra persoanelor supuse probațiunii, cât și societății, în ansamblu.

Sub aspect social:

- accesul egal la muncă;
- respectarea drepturilor și obligațiilor subiecților probațiunii;
- implicarea comunității în procesul de resocializare;
- dezvoltarea aptitudinilor personale;
- diminuarea recidivei în rândul condamnaților;
- sporirea șanselor și oportunităților educaționale și de angajare în câmpul muncii pentru condamnați.

Sub aspect economic:

- eficientizarea utilizării resurselor în sistemul de probațiune;
- asigurarea stabilității în finanțarea activităților de probațiune;
- formarea potențialului uman pentru dezvoltarea durabilă a societății;
- creșterea nivelului economiei naționale în condițiile asigurării calității serviciilor de probațiune;
- diminuarea excluziei sociale, cu plasarea eficientă în câmpul muncii a resurselor umane;
- valorificarea suportului financiar internațional în implementarea activităților de probațiune.

Sub aspect psihologic:

- consolidarea demnității și a respectului de sine al subiecților probațiunii;

- perfecționarea metodologiilor de evaluare și identificare a nevoilor speciale ale condamnaților;
- diminuarea riscului de recidivă;
- conștientizarea și percepția socială pozitivă;
- sensibilizarea opiniei societății față de resocializarea condamnaților.

Implementarea Strategiei solicită costuri pentru atingerea obiectivelor menționate mai sus. În acest sens, sursele de finanțare vor fi alocate, după cum urmează:

- resurse din bugetul de stat alocate pentru Inspectoratul Național de Probațiune;
- programe de asistență tehnică și financiară oferite de partenerii de dezvoltare internaționali;
- sponsorizări și alte surse permise de lege.

În vederea implementării a anumitor acțiuni a strategiei, este necesar sprijinul financiar al organismelor internaționale, care activează în sectorul justiției.

VI. REZULTATELE SCONTATE, INDICATORII DE PROGRES ȘI ETAPELE DE IMPLEMENTARE

Rezultatele scontate, indicatorii de progres și etapele de implementare sunt descrise detaliat în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului probațiunii pentru anii 2016 – 2020.

VII. PROCEDURILE DE RAPORTARE ȘI MONITORIZARE

În cadrul realizării activităților planificate este asigurat procesul de monitorizare a realizării acțiunilor și rezultatele obținute. Procesul de monitorizare are drept scop evaluarea gradului de implementare a obiectivelor prezentei Strategii reieșind din rezultatele obținute în procesul implementării și relevanța acestora.

Astfel, consiliul coordonator al Inspectoratului Național de Probațiune monitorizează nivelul de implementare a Strategiei și se întrunește în ședințe nu mai rar decât o dată în trimestru pentru evaluarea gradului de implementare. Inspectoratul Național de Probațiune prezintă anual Ministerului Justiției rapoartele despre nivelul de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni și formulează, după caz, propuneri, recomandări și soluții.

Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei cuprinde măsuri pentru fiecare direcție strategică, stabilește acțiunile care urmează a fi întreprinse pentru atingerea obiectivelor enunțate, termenele de realizare, instituțiile responsabile, resursele necesare, estimate, precum și indicatorii de progres.